

Per què la política cultural canvia tan poc

Publicat per [Interacció](#) [1] el 03/06/2019 - 11:17 | Última modificació: 14/04/2026 - 14:46

L'article de Joaquim Rius-Ulldemolins i Verònica Gisbert aborda una qüestió que sovint es dona per descomptada però rarament s'analitza amb prou precisió: la dificultat real de transformar les polítiques culturals locals, fins i tot en contextos de canvi polític intens. A partir dels casos de Madrid i Barcelona (2015-2018), el text desmunta una expectativa molt estesa: que un canvi de govern i de discurs comporta automàticament un canvi de polítiques.

El punt de partida és revelador. Tot i l'arribada dels anomenats "governos del canvi", amb una clara voluntat de redefinir objectius, llenguatges i formes de gestió, els resultats mostren una continuïtat significativa en les polítiques culturals. El canvi existeix en el pla discursiu, però és molt més limitat en la pràctica institucional.

L'article identifica diverses raons estructurals que expliquen aquesta persistència. La primera és el pes del model urbà heretat, especialment el paradigma de la ciutat creativa. Malgrat les crítiques, aquest marc continua orientant les polítiques culturals, sovint sota noves retòriques però sense una transformació real. La cultura segueix vinculada a objectius econòmics, turístics i de projecció urbana.

La segona té a veure amb la naturalesa sistèmica de la política cultural. No es tracta d'un àmbit autònom, sinó d'un entramat de relacions entre administracions, institucions i sectors professionals. Això limita la capacitat de qualsevol govern local per introduir canvis substancials a curt termini. Les dependències institucionals i financeres actuen com a fre.

El tercer factor és la inèrcia administrativa. Les institucions culturals tendeixen a reproduir les seves pròpies lògiques organitzatives, sovint burocràtiques, i disposen d'un marge considerable per resistir canvis. A això s'hi suma el pes del capital simbòlic dels professionals del sector, que poden condicionar les orientacions polítiques.

Finalment, el text assenyala el paper dels interessos consolidats. Encara que el sector cultural sigui relativament petit en termes econòmics, disposa de capacitat d'influència i tendeix a preservar determinats equilibris en la distribució de recursos. Això reforça la continuïtat.

El resultat és una política cultural que evoluciona més per acumulació que per ruptura. Els canvis s'afegeixen als existents, però rarament els substitueixen. Aquesta idea és central: la política cultural es transforma per sedimentació, no per gir radical.

Llegit des de la pràctica municipal, l'article obliga a ajustar expectatives. El canvi no depèn només de la voluntat
Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

política ni del discurs. Té a veure amb estructures, relacions de poder i dinàmiques institucionals que operen a diferents nivells. La pregunta que queda oberta no és per què no canvia, sinó quines condicions farien possible que canviés de debò.

Joaquim Rius-Ulldemolins; Verònica Gisbert

¿Por qué las políticas culturales locales no cambian? Constricciones del modelo urbano, inercia en la gestión y batallas culturales en los «gobiernos del cambio» en Madrid y Barcelona (2015-2018). DOI: <https://doi.org/10.21308/recp.47.04> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: gestió cultural

Etiquetes: economia de la cultura

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/2019/pol%C3%ADtica-cultural-canvia-poc>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.21308/recp.47.04>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7988>